

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LPKTS puslapis interne: <http://www.lpkts.lt>

Nr. 4
(1074)

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2014 m. sausio 31 d. *

Jau 25 metus skambančios „Ilgesio“ choro dainos – tarsi tiltas, jungiantis praeitį ir ateitį. Jos pakylėja lyg gyvybės versmė, kad raiz gioje šiandieninėje realybėje nesumenkintume savo pilietiškumo, kad išliktume vieningi, tvirti ir orūs.

Po ilgų sovietinės okupacijos dešimtmečių kartu su

Kauno politinių kalinių ir tremtinių chorui „Ilgesys“ – 25 metai

1988 metų Sajūdžio „dainuojančia revoliucija“ gimė Kauno politinių kalinių ir tremtinių choras „Ilgesys“.

Maestro Antano Paulavičiaus pakviesti į pirmąją cho-

ro repeticiją 1988 metų lapkričio 2 dieną Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje susirinko apie 120 buvusių tremtinių ir politinių kalinių, norinčių dainomis iš-

certmeisteris – Mindaugas Šikšnius.

Choro repertuarė dainos, artimos tremties nuotakoms. Pagrindinis leitmotyvas – meilė Dievui ir Tėvynei.

tuvos mieste vykstančių dainų ir poezijos švenčių „Leiskit į Tėvynę“ iniciatorius. Pirmoji tokia šventė įvyko 1991 metais Kaune. Ir šią vasarą ji vėl sugrįžta į Kauną, jau dyliktoj...
*

Jubiliejaus akimirkos

Sausio 24 dieną „Ilgesio“

Kauno savivaldybės meras Andrius Kupčinskas choro „Ilgesys“ vadovei Bronei Paulavičienei įteikė padėkos raštą

Kauno politinių kalinių ir tremtinių choras „Ilgesys“

Choro gerbėjų susirinko pilna Kauno igulos karininkų rūmų salė
Jolitos Navickienės nuotr.

sakyti tremtyje ir lageriuose patirtus išgyvenimus. Šiuo metu chore dainuoja 39 choristai. Net penkiolika iš jų – nuo pirmos choro susikūrimo dienos.

Trylika metų chorui vadovo Antanas Paulavičius, jam talkino Bronė Paulavičienė ir koncertmeisteris Dalius Paulavičius. Nuo 2002 iki 2007 metų chorameistere dirbo Gintė Vizbarienė, choro vadove tapo Bronė Paulavičienė, ir šiuo metu vadovaujanti „Ilgesui“. Nuo 2009 metų choro kon-

Daugelį iš jų sukūrė Antanas Paulavičius savo eilių tekstais. Per 25 metus choras paruošė daugiau nei 100 kūrinių. „Ilgesio“ dainos skambėjo ne tik Lietuvoje, bet ir Lenkijoje, Italijoje, Austrijoje, Prancūzijoje.

25 metų jubiliejaus kraitėje – apie 300 koncertų, išleistas kompaktinės plokštelės „Išmirties pareinu“ bei „Ilgesio“ dainos“, 20-mečio proga išleista knyga „Ilgesio“ kančios ir džiaugsmo dainos“.

Choras „Ilgesys“ yra kas dvejus metus vis kitame Lie-

choras šventė veiklos 25-metį. Po šv. Mišių Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje dainininkai rinkosi į Kauno igulos karininkų ramovės didžiąją salę, kur jų laukė buvę politiniai kaliniai, tremtiniai, dainų mylintys kauniečiai, svečiai.

Kauno savivaldybės meras Andrius Kupčinskas ir mero patarėjas Zenonas Abramavičius choro „Ilgesys“ vadovei Bronei Paulavičienei įteikė puokštę gėlių ir padėkos raštą.

(keliamas į 4 psl.)

Einu per žemę...

Praėjusį šeštadienį LPKTS salėje klubas „Sūduva“ surengė labai spalvingą ir prasmingą renginį. Ši klubų prieš kelionėlia metų iškūrė žinomas dainos „Einu per žemę“ žodžių autorius, poetas ir rašytojas, Laisvės kovos dalyvis, LPKTS Kauno filialo narys Albinas Slavickas, iki šiol tēsiantis savo gyvą kūrybinę veiklą. Pažymėtina, kad pats žodis „Sūduva“ pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose pa minėtas 13 amžiaus viduryje. Teigama, kad jis kilęs iš hidronimo Sūduonia – Šešupės kariojo intako. Šio krašto istoriją įprasmindamas „Sūdu-

vos“ pavadinimą pirmasis išsamiai nušvietė žinomų vadovelių „Vidurinių amžių istorija“ ir „Naujuju amžių istorija“ autorius, istorikas kunigas Jonas Totoraitis. „Sūduvos“ pavadinimą labai propagavo ir žinomas kraštotoyrininkas Klemensas Čerbulėnas. Tai gi ir klubo pavadinimas turilabai gražią istorinę prasmę.

Klubui būdingas benddarbiavimas su kitų miestų ir rajonų vietovių kūrybinėmis bendruomenėmis. Klubo iškūrėjas Albinas Slavickas teigia, kad benddarbiaudami žmonės patiria daugiau džiaugs-

mo, tobuleja savo dvasia, kūrybinėmis galiomis. Dvasinis pakylėjimas jaučiamas ir pačiame klubo susirinkime, kuriame visada vyrauja nuoširdumas, kūrybinis polėkis bei kilnios patriotinės nuotaikos. Klubo veikloje aktyviai dalyvaujane tik buvę pašešupiečiai, bet ir iš kitų kraštų kile žmonės, kuriuos visus jungia Lietuvos širdis, rūpestis dėl tautos likimo, joseinamo kelioningių, kuriuos stengiasi iškreivinti gilėjanti kosmopolitinė balta, taučiškumo ir tautinių vertibių neigimo pelkė, sklindanti ir iš kai kurių savo tautinę savigarbą praradusių istorikų.

(keliamas į 2 psl.)

Seime eksponuojama paroda, skirta LPKTS veiklos 25-mečiui

Nuo sausio 22-osios iki vasario 17 dienos Seimo 2-ųjų rūmu parodų galerijoje eksponuojama paroda, skirta Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos veiklos 25-mečiui.

Parodoje apžvelgiama pagrindiniai LPKTS veiklos aspektai: tremties ir rezistencijos atminimo įamžinimo darbų akimirkos, tremtinių palaikų pargabenimas į Lietuvą, Lietuvos partizanų palaikų perlaidojimas, tremtinių kapų tvarkymas Sibire, jaunimo ugdymas tautine ir patriotine dvasia. Parodoje pateikiama nuotraukos iš politinių kalinių ir tremtinių sąskrydžių Ariogaloje, Gedulo ir Vilties dienos minėjimų, dainų ir poezijos švenčių „Leiskit į Tėvynę“.

Malonai kviečiame apsilankytis.
Informacija tel. (8 5) 239 6210,
El. p. juste.radzeviciute@trs.lt.

Einu per žemę...

(atkelta iš 1 psl.)

Ši kartą mūsų minimo su-sirinkimo šerdį sudarė Dzūkijos – Alytaus rajono moterų vokalinis ansamblis „Ala-selis“, vadovaujamas muzikantės, dainų kūrėjos ir pasa-kotojės Genovaitės Švabie-

Alytaus bendruomenės vadovas Alfonsas Vitkauskas (kairėje) buvusiam Magadano lagerių politiniam kaliniui Antanui Lukšai įteikė prasmingą dovaną. Viduryje – Albinas Slavickas

„Sūduvos“ klubo nariai LPKTS salėje

nės. Ansamblio repertuarė skambėjo ir klubo vadovo Albino Slavicko žodžiams su-kurtos melodijos. Ansamblietės ir vadovė šiltai pasveikino, tarė gražius padėkos žodžius „Sūduvos“ klubo vadovas Albinas Slavickas bei LPKTS garbės pirmininkas, Tauro apygardos partizanas Antanas Lukša-Arūnas, LPKTS Kauno filialo Daina-vos poskyrio pirmininkė Jūratė Antulevičienė ir savaitraščio „Tremtinys“ darbuotoja, LPKTS tarybos narė Dalia Maciukevičienė. Ansamblietėms buvo įteiktos neseniai iš-leistos Albino Slavicko knygos „Kad ašara neverkt“ ir Stanislovo Bartulio „Naujausių amžių Lietuvos istorija“.

Zigmas
TAMAKAUSKAS

Alytaus bendruomenės vadovas Alfonsas Vitkauskas buvusiam Magadano lagerių politiniam kaliniui Antanui Lukšai įteikė prasmingą atminimo dovaną gulagų tremtyje lietuviu sukurtos žymiosios Sibiro Madonos, iš skardinių sudėto, savo krauju nuspalvinto Vilniaus Aušros Vartų Šv. Mergelės Marijos paveikslą, kopiją. Savo ruožtu Laisvės kovojojas Antanas Lukša sugiedėjo maestro Antano Paulavičiaus sukurtą „Partizanų raudą“. Atidžiai buvo išklausyti Kau-no miesto savivaldybės tarybos nario Gedimino Budniko, buvusių tremtinių Mindaugo Babono, Jono Kaklavičiaus, savo rankomis

Vasario 16-ąją iškelkime Trispalvę

Artėjant Valstybės atkūrimo dienai ir Lietuvos Respublikos Prezidente Daliai Grybauskaitėi paskatinus Vasario 16-ąją šventi išradingai, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos pirmininkas dr. Povilas Jakučionis raga LPKTS filialus prisijungti prie šio kvietimo. Jo manymu, būtų gražu ir prasminga tose vietose, kur sovietmečiu, laužant okupacinius įstatymus, nepaisant grėsusiu represijų, Vasario 16-ąją buvo iškeltos Lietuvos trispalvės, jas vėl iškelti. Keliant Lietuvos trispalvę tokiose vietose būtų prasminga sukiesti vie-

tos mokinius ir surengti jiems istorijos pamoką, priminti, kad besipriešinant okupacijai Lietuvos vėliavas dažnai kelavo moksleiviai. Tai būtų gyva ir betarpška pilietiškuo pamoka mūsų jaunosioms kartoms bei galimybė prisiminti tuos, kurie savo mažais žygdarbiais daugiau nei pu-samži palaikė ir augino Laisvės idėją, galiausiai virtusią realybe – Nepriklausoma Lietuvos valstybę.

Pernai D.Grybauskaitės iniciatyva prie jau tradicine tampančios akcijos „Vasario 16-ąją švesk išradingai“ aktyviai jungėsi šalies mokyklos,

vietos bendruomenės, nevyriausybinės organizacijos ir privačios kompanijos. Buvo užregistruota per 200 originalių iniciatyvų iš visos Lietuvos. Vasario 16-ąją buvo statomi sniego parkai, formuojamos trispalvės širdys, organizuojami įvairūs koncertai ir spektakliai, žygiai per Lietuvą ir kitų renginiai.

Atėjo metas atsigrežti ir į tuos, kas gerbdami Lietuvą ir neigdami grobikus okupantus darė nors ir mažus, tačiau labai prasmingus ir reikalingus darbus – Vasario 16-ąją viesai kėlė Trispalvę, primindami mums Lietuvą ir mūsų teisę gyventi laisvoje valstybėje.

Žiemos darbai vasaros renginiams

XII dainų ir poezijos šventė „Leiskit į Tėvynę“, įvyksianti birželio 7 dieną Kaune. Sausio 7 dieną Kauno miesto savivaldybėje į pirmajį pasitarimą rinkosi šventės organizacinė darbo grupė, kuriai vadovauja buvęs LR kultūros ministras, Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas J.Jučas. Pasitarime dalyvavo LPKTS atstovai – valdybos pirmininkas E.Strončikas, vadybininkė R.Duobaitė-Bumbulienė, Kauno tremtinių ir politinių kalinių chor „Ilgesys“ vadovė B.Paulavičienė. Darbo grupė galutinai sutarė, kad šventė įvyks Kauno Dainų slėnyje. Kauno miesto savivaldybė šventei teiks ne tik organizacinię, bet ir finansinę paramą.

LPKTS paprašytas Kauno miesto savivaldybės meras Andrius Kupčinskis sutiko būti šios šventės globėju. Beje, pasiekė dar viena maloni žinia – šios šventės globėja sutiko būti ir Europos Parlamento narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulienė.

XI LPKTS jaunesniųs kartos sąskrydis, įvyksiantis gegužės 10 dieną Pakruojoje. Sausio 22 dieną Pakruojo rajono savivaldybėje įvyko pirmas pasitarimas dėl sąskrydžio organizavimo. Jame dalyvavo Pakruojo rajono savivaldybės merė A.Jasiūnienė, vicemeras R.Medzveckas, administracijos direktorius V.Grigonis, LPKTS valdybos pirmininkas E.Strončikas, Jaunesniųs kartos komiteto pirmininkė D.Lukšaitė-Maciukevičienė, Pakruojo filialo pirmininkė Z.Vėžienė bei narys A. Gasperavičius. Pakruojo savivaldybė pritarė LPKTS jaunesniųs kartos komiteto inicijuojamam Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieinos paminėjimui ir sutiko bendradarbiauti ir paremti.

XXIV LPKTS sąskrydis „Su Lietuva širdy“, įvyksiantis rugpjūčio 1 ir 2 dienomis Ariogaloje. Sausio 27 dieną Lietuvos šaulių sajungos buveinėje Kaune įvyko pasitarimas su Lietuvos patriotinių jaunimo organizacijų atsto-

vais dėl jaunimo dalyvavimo šių metų sąskrydyje.

Pasitarime dalyvavo LŠŠ vadas ats. plk. A.Plieskis, vado pavaduotojas ats. plk. ltn. G.Zaura, jaunuju šaulių vadas ats. kpt. V.Žymančius, Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininkė R.Vareikienė, Lietuvos jūrų skautų tarybos pirmininkas A.Malkevičius, Lietuvos maironiečių draugijos Kauno centro atstovė mo-kytoja L.Bugorevičienė, sąskrydžio režisierius V. Kaminskas, LPKTS valdybos pirmininkas E.Strončikas. Pasitarimo dalyviai susitarė, kad Ariogaloje, Dubysos slėnyje, nuo liepos 28 dienos iki rugpjūčio veiks gausi LŠŠ jaunuju šaulių ir kitų Lietuvos patriotinių jaunimo organizacijų stovykla, kuri įsiliai ir, kaip planuojama, papildys sąskrydžio „Su Lietuva širdy“ programą ir renginius. Nutarta daugiau dėmesio skirti susitikimams ir bendravimui su buvusiais partizanais ir jų ryšininkais, politiniais kaliniams ir tremtiniais.

„Tremtinio“ inf.

TS-LKD taryba remia D.Grybauskaitę ir ruošiasi EP rinkimams

Sausio 25 dieną įvyko Tėvynės Sajungos–Lietuvos krikščionių demokratų partijos tarybos posėdis. Buvo reitinguotas ir paskelbtas siūlomų kandidatų į Europos Parlamentą sąrašas bei pareikšta partijos pozicija dėl šalai svarbių artėjančių Prezidento rinkimų, euro įvedimo, žemės pardavimo užsieniečiams ir kitaik klausimais.

Pareikšdama partijos nuomonę dėl Prezidento rinkimų, TS-LKD taryba pabrėžė, kad „Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, nuo 2009 metų eidama Prezidento pareigas, užtikrino

svarbiausią strateginių valstybės tikslų įgyvendinimą suvaldant ekonominę krizę, vykdant strateginę energetikos pertvarką, realizuojant efektyvią Lietuvos Respublikos užsienio politiką, apsaugant valstybės valdymą nuo populistių ir neskaidrių politinių jėgų bei jų atstovų veiklos, apginant valstybės teisinės sistemos galimybes veikti efektyviai ir nepriklausomai.“ Be kitų klausimų taryboje buvo reitinguotas partijos kan-didatų į Europos Parlamentą sąrašas. I pirmajį dešimtuką pateko (balsų eilės tvarka): Algirdas Saudargas (106 bal-

sai), Radvilė Morkūnaitė-Mikulienė (95), Gabrielius Landsbergis (82), Laima Liucija Andrikienė (63), Emanuelis Zingeris (59), Kęstutis Masiulis (56), Agnė Bilotaitė (49), Arvydas Vidžiūnas (47), Edmundas Pupinis (44), Vilija Aleknaitė-Abra-mikienė (43) ir kitų dyvilių. LPKTS tarybos pirmininkas dr. Gvidas Rutkauskas, po reitingavimo liko 22, gavęs 15 TS-LKD tarybos narių balsų. Būtų gera ir prasminga buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam turėti savo atstovą Europos Parlamente.

Ingrida VĖGELYTĖ

Ivykiai, komentarai

Yla išlindo iš maišo: referendumo tikslas – išguiti Lietuvą iš Europos Sajungos

Pagaliau kalbos, kad Rusija vykdo aktyvą informacine kovą Lietuvoje, nebelaikomos plepalais ar gąsdinimais – tuo, kai pernai prieš vieną dieniaus Lietuvos internetinių dienraščių „Delfi“ buvo įvykdyta kibernetinė ataka, o jos vykdytojų paieškos gijos nusidriekė Rusijos link, netgi populistinių partijų atstovai ėmė atsargiau kalbėti apie tai, esą iš Rytų pusės nekyla jokių pavojų. Deja, tai nereiškia, kad žmonės Lietuvoje pradėjo atpažinti tokius pavojus. Kai kada gerū ketinimų vedi, nėra tie padaro tikrą rusiškos meškos palaugą Lietuvai. Vienas iš tokų pražūtingų darbų buvo referendumas dėl atominės elektrinės statybos, kuriamė statyboms buvo ištarta „ne“. Šis „ne“ džiaugsmingu aidu atsiliepė Rusijoje ir ši puolė statyti atomines elektrownes Lietuvos pasienyje. Šiandien nedaug vilties, kad Lietuva vis dėlto imsis statybų, nors referendumo paskirtis tebuvo patariamoji.

Profesorius Vytautas Landsbergis, paklaustas, ką mano apie mūsų piliečių atsparumą prieš Lietuvą nukreiptai propagandai, atsakė, jog viskas priklauso nuo to, kiek žmonės leidžiasi manipoliuojam. Ši elementari tiesa, ištarta profesoriaus, lyg ir leidžia viltis, kad išsilavinusi mūsų visuomenės dalis tikrai nesiduos manipoliuojama, tačiau tikėtis, kad eiliniai piliečiai patys sugebės atskirti propagandinių mela, neverta. Vadinas, jiems reikia padėti, o vienas iš būdų – skleisti informaciją patiem, o ne laukti, kol tai padarys mūsų valstybei priešiskos jėgos.

Todėl galima tik pasidžiaugti puikiomis LRT laidomis, kurių vedėjas Edmundas Jakailaitis politikus norom nenorom priverčia atskleisti tikruosius savo veidus. Vienoje iš tokų laidų buvo kalbama su kandidatu į LR prezidento postą Linu Balsiu. Ir ką pamatėme, išgirdome? Ogi tai, kad pretendentas nuolat kalbėjo ne apie save, savo ketinimus, programas, bet ištisai malė apie Prezidentę Da lią Grybauskaitę, kuriai neva „nepavyko“. Užteko pamatyti dalį laidos, kad suprastum, jog šio pono „arkliukas“, kurio jis jos į rinkimus, bus „antigrybauskaitinė“ istorija, kurios eskalavimas ypač susitaprėjo po to, kai Prezidentė nepritarė teisiamujų suole sėdinčios partijos dalyvavimui valdančioje koalicijoje ir nepalaikė tų, kurie puola Lietuvos energetinės nepriklausomybės strateginius projektus.

Iš E. Jakailičio pokalbio su L.Balsiu paaškėjo, kad klius ir Europos Sajungai, mat L.Balsys taiko ir į ES Parlamentą tam, „kadi iš ES neateiti kvailų direktyvų, kurias Lietuva paskui turi vykdyti“. Gaila, kad Balsys nepaminėjo nė vienos tokios direktyvos – galbūt dėl to, kad nepaaiškėtų, jog tokią direktyvą iniciatorai ES Parlamente yra jo atstovaujamų žaliųjų deputatai (pavyzdžiui, tokį kaip „Estrelas“ rezoliucija)? O gal Balsiu nepatinka tai, kad ES palaiko Lietuvą prieš V. Tomaševskio ir jo LL.RA išpuolius? Juk ne kartą ES institucijos atmetė kaip nepagrūstus šios neaišku kam (?) tarnaujančios politinės grupuotės skundus. Gal ir Prezidentės D. Grybauskaitės aukščiausios kokybės atsakymas asmeniškai V. Tomaševskiui, nuskambėjęs iš ES Parlamento tribūnos, Balsiu atrodo „nepasisekės“? Ir dar – įdomus sutapimas – V. Tomaševskis tautinių mažumų skriaudimų ēmė „skustis“ tuo pačiu metu, kai Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas pranešė apie Rusijos planus steigti rusiškas mokyklas užsienyje, kuriose bus mokoma pagal rusiškus standartus. Lietuvoje įsteigtos tokios mokyklos auklėtų rusakalbius „išvaduotojo ir kovotojo su nacionalistinėmis banditais dvasia“! Štai ir kyla klausimas, kam atstovautų tokis „prezidentas“, į kokius taiko L. Balsys.

Prisipažinsiu – seniai su tokiu nekantrumu laukiau kitos E. Jakailičio laidos, kurioje švietėsi proga pagaliau pamatyti tikruosius referendumo dėl žemės nepardavimo užsieniečiams organizatorius. Laida iš dalies pateisino lūkesčius – pagaliau paaškėjo tikrieji referendumo organizatorių tikslai, „ideologija“ ir bendras intelekto lygis. Deja, liko slogi nuojauta, kad tikrųjų referendumo užsakovų nepamatėme, nes sprendžiant iš laidose dalyvavusiu referendumininkų pasisakyti ir palyginus jų lygi su akcijos, kokia ji buvo renkant parašus, akivaizdu, kad laidose dalyvavę parašų rinkėjai – toli gražu ne jie... Geriausiu atveju scenoje sėdėjusius ir su oponentais „diskutavusius“ referendumo dėl žemės atstovus galime pavadinti tik „atsakingais už projekto vykdymą“. Beje, laidos metu vienas iš šių aktyvistų bandė įteigtis,

kad tai bus referendumas vienai ne dėl žemės, bet dėl Konstitucijos. (Tačiau gatvėje palaikus žmonių, kodėl jie pasiraše, atsakymas vienas – dėl žemės nepardavimo užsieniečiams. Pasirodo, referendumo organizatoriai apgavo ne vieną naują tautietį!)

Taigi laidoje išvydome patį turtingiausią Lietuvos žemvaldį Ramūną Karbauskį (priminsime, kad tai žmogus, kuris politinę karjerą pradėjo kaip Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijos pirmininkės prof. Kazimieros Prunskienės pirmasis pava duotojas ir visada stovėjo TSLKD partijos priešininkų pusėje, nepaisant, kokiai partijai bepriklausytu. Beje, paskutinioji pareigybė – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sajungos pirmininkas. Jo nešališkumu organizuojant referendumą, kuris užkirstų kelią laisvai prekybai žeme, neabejoti gali tik paskutinis mulkis – kam kam, bet ponui Karbauskui, jau prieš porą metų turėjusiam beveik 30 tūkstančių hektarų žemės, konkurentų, pusvelčiu superkant žemes iš eiliui žmogelių, tikrai nereikia.

Kitas laidas dalyvis Andriejus Stančikas, Žemės ūkio rūmų pirmininkas, pripažinės, kad remia referendumą, pripažino ir tokį, atrodytų, nekaltą dalyką – „žemės kainą suformuoja mūsų ūkininkai“. Supratote? Ne rinka, bet ūkininkai (savaime suprantama, jis neturėjo mintyse eiliui vargo pelių, ariančių nuo ryto iki suteimų) – panorės jie, sumokės senukui už hektarą keturis tūkstančius, nepanorės – du... Nors rinkoje už hektarą prašoma 10 tūkstančių. Aisku, tokį ūkininkų galimybės „formuoti kainas“ pasibaigtų atsiradus konkurenčijai. Tad kaip netikėti E. Masiulio žodžiais, kad pusvelčiu supirkinėjant žemę iš žmonių pastariesiems į kišenę neatgulė maždaug du miliardai litų! Bet atgulė kažkam kitam, tiesa? Štai iš kur lėšos referendumui organizuoti – iš apiplėštų mažažemiu! Po tokius pasvarstymų darosi aisku, kodėl pasikeitė kito referendumininkų veikėjo Pranciškaus Šliužo pozicija ir jis suko uodegą nuo kalbos apie žemės ūkio paskirties žemę – kažkada jis į atlapus kibokiekvienam, išdrūsusiam prieštarauti jo nuomonei, jog žemės negalima parduoti, nes „ne tu ją sukūrei“, o dabar staiga ēmė atkakliai teigti, kad

jų tikslas ne žemė, bet... Konstitucija. Pradėjės savo kalbą iki koktumo įgrisusiai savo Tėvynės žeminišmais, neva, Lietuvoje padėtis katastrofiška, viskas blogai ir t. t., jis baigė paistalais apie ketinimus „sutramdyti paikus valdžios veiksmus“. Jokių teisiškai argumentuotų įrodymų nė kvapo, tik emocijos spekuliuojant Lietuva, jos miškais ir vandenimis. Vis dėlto į laidą pabaigą P. Šliužas buvo priremtas prie sienos ir turėjo pripažinti pagrindinį referendumo tikslą: „Istožimas į Europos Sajungą buvo šlykštus. Istožimas yra blogis.“ Štai kur šuo pakastas! Tiesos dėlei, reikia pripažinti P. Šliužo nuoseklumą – Lietuvių atkūrus nepriklausomybę jis buvo atkaklus kompartijos išlaikymo valdžioje ir priklausomybės Maskvos orbitai šalininkas (tai siejosi su Gorbačiovo „step by step“ (tai yra ekonominiu, bet ne politiniu savarankiškumu) modeliu), toks liko ir dabar, kad ir kiek jis beneigtu tokį norą. Darbai kalba už save – ko nepadarė frontininkas Algirdas Paleckis, padarys referendumininkas P. Šliužas!

Referendumininkams oponuoti bandė Seimo nariai Egidijus Masiulis ir Mindaugas Bastys, tarpinė padėti užėmė teisininkas profesorius Ignas Vėgėlė. Na, pasakyti ką nors apie socialdemokrato M. Basčio „oponavimą“ reikštū pripažinti faktą, jog toks buvo. Deja, noras būti „geram abiem“ buvo toks akiavazdus, jog tik aklas negalėjo matyti, kaip nepatogiai jaučiasi šis Seimo valdančiosios daugumos atstovas, taip ir nepasakės nieko svarausr, kas būtų parodės referendumininkų užmačių pragaištingumą valstybei. Užtat E. Masiulis netylėjo: jis paklausė, kodėl referendumo parašų rinkėjai apgaudinėjo žmones, tiesiai šviesiai nepaklausdami: „Ar jūs pritariate Lietuvos išstožimui iš ES?“ Juk pats P. Šliužas patvirtino, kad tai ir buvo pagrindinis referendumo sumanytojų tikslas! E. Masiulis atkreipė dėmesį į faktą, kurio nepavyko nutylėti referendumininkams – nors Lietuvos šiandien draudžiama parduoti žemės ūkio paskirties žemę užsieniečiams, jis vis tiek pardavinėjama per tarpininkus. Ir neatrodo, kad referendumininkai čia niekuo dėti! Gal todėl jie ir siekia išsaugoti šitą nelegalios prekybos formą?

Teisininkas I. Vėgėlė, Mykolo Romerio universiteto profesorius ir europinės teisės specialistas, pastebėjė, jog referendumo organizatoriai nesažiningai suplakė į vieną vietą daug skirtingų, bet žmonėms jautrių dalykų (todėl jie ir pasiraše), bandė paaiškinti, kuo Lietuvių gręstę jos įsipareigojimų nesilaikymas. Paradoksas, bet I. Vėgėlė yra Lietuvos ūkininkų, besibilyrinčiančių dėl nevienodų išmokų, advokatas ES, tad jo argumentai lyg ir turėjo įtikinti, deja, referendumininkai jų irgi priskyrė „Tėvynės pardavėjams“ ir netgi išdriso paklausti, ar jis skaitė Lietuvos Konstituciją...

Ableiskite, gerbiamieji, bet kai žmogus iš minios nesigėdi, dija šitaip paklausti žinomo teisininko, nebileka pagrindo stebėtis, kodėl pas mus tiek daug nekompetentingų žmonių sėdi visai ne savo vietoje! Ne veltui mūsų senoliai mėgo posakį – ne kiaušiniui vištą mokyti.

Stebint šias batalijas, kuriose referendumo organizatoriai akcentavo perdėtą patriotiškumą ir tyčiojosi iš oponentų, vadindami juos „Tėvynės pardavėjais“, negalejai nepastebėti vieno dalyko – apie pamatinės tautos vertėbes jie nekalbėjo – nei apie šeimą, nei apie kalbą... Keista, kad tokie tautai svarbūs dalykai nepaminėti referendumo planuose, matyt, tiek ten to patriotiškumo.

Šiokio tokio sutarimo šiam susitikime vis dėlto pasiekta – paaiškėjo, kad Seimas miegojo ant lauru ir nepastebėjo, kad bėgant pereinamajam 10 metų laikotarpiui, skirtam mūsų ūkininkams sustiprėti, liko nepriimti svarbūs sprendimai, vadintame „saugikliai“, galintys apsaugoti vietinių ūkininkų interesus nuo žemės spekulantų.

Laidos pabaigoje labai simboliškai nuskambėjo žodinė E. Masiulio ir R. Karbauskio dvikova: po to, kai E. Masiulis deklaravo norą, kad jo vaikai augtų ne Rusijos įtakos valstybėje, bet laisvoje Europos šalyje, R. Karbauskis replikavo, kad jis siekia būti Lietuvos pilieciu, o Masiulis – Europos... E. Masiulio atsakymas buvo tiesiog puikus – jis pabrėžė gyvenas ir gyvensiantis Lietuvosje ir neturintis namo Ispanijoje, kaip Karbauskis... Dau gau tokį laidą!

Gintaras MARKEVIČIUS

Kauno politinių kalinių ir tremtinių chorui „Ilgesys“ – 25 metai

(atkelta iš 1 psl.)

Savivaldybės padėkos raštu taip pat apdovanotas koncertmeisteris Mindaugas Šikšnius bei nuo choro susikūrimo pradžios dainuojačių choristai.

Daug šiltų padėkos žodžių kolektyvui pažėrė Kauno savivaldybės Socialinių, sveikatos ir šeimos reikalų komiteto pirmininkė Loreta Kudarienė, Švietimo ir sporto komiteto narys Gediminas Budnikas.

Iškilmės prasidėjo filmo, kuriame įamžintas choro koncertas prieš 20 metų, peržiūra. Tylos minute pagerbtas choro ikūrėjo maestro Antano Paulavičiaus atminimas. Scenoje išsirikiavo 39 „Ilgesio“ dainininkai. Skambėjo populiaros tremtinių dainos: A.Paulavičiaus „Ilgesys“ ir „Kritusiems Lietuvos partizanams“, A.Paulavičiaus ir B.Brazdžionio „Ypatingai“, lietuvių liaudies dainos „Tris dienas, tris naktis“, „Augobernelis“, Vydūno „Lietuva brangi šalele“. Trumpos pertraukėlės metu ilgamečio „Ilgesio“ choro dainininko Vito Laurinaičio sūnus Marius, tarptautinių konkursų laureatas, atliko kelis kūrinius akordeonu. Taip pat koncertavo koncertmeisterio M.Šikšniaus vadovaujamas Kauno VDU „Rasos“ gimnazijos vaikinų ansamblis.

Jubiliejų švenčiantį Kauno chorą sveikino LPKTS Jono Vasario filialo choras „Viltis“ (vadovė V.Michelkevičienė), Kėdainių „Diemedis“ (vadovas A.Kazlauskienė) ir Radviliškio „Versmė“ (vadovė L.Vaitiekūnienė). Pagrindiniu

LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas įteikė padėką choro koncertmeisteriui Mindaugui Šikšniui

šventės akcentu tapo „Ilgesio“, „Vilties“, „Diemedžio“ ir „Versmės“ chorų jungtinis koncertas. Kauno karininkų ramovės salės skliautais nuvilnio darni, galinga daina. Skambėjo L.Abario harmoniuota daina „Leiskit į Tėvynę“, A.Bulkauskio ir V.Panavaitės „Aš verkiau parimus“, J.Gudavičiaus ir K.Sakalausko-Vanagėlio „Kur guria žaliuoja“, lietuvių liaudies daina „Aš pasėjau ąžuolą“.

Renginio pabaigoje LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas įteikė padėkos raštus choro nariams – Vitui Laurinaičiui, Veronikai Burneikienei, choro vadovei Bronei Paulavičienei, koncertmeisteriui Mindaugui Šikšniui. LPKTS valdybos pirmininko pavaduotojas Antanas Lukša, pagerbdamas Antano Paulavičiaus atminimą, atliko A. Paulavičiaus ir R. Ylos dainą „Laiškas motinai iš bunkerio“ ir pridūrė: „Linkiu, kad „Ilgesio“ dainos skambėtų, kol Lietuva gyvuos!“ Chorą sveikino ir LPKTS Kauno filialo vadovai.

Sveikinimą atsiuntė Seimo pirmininkės pavaduotoja Irena Degutienė. Asmeniškai choristus pasveikino Seimo narė Vincė Vaidevutė Margvičienė. Ji sakė: „Jūs – ledo vaikai. Tačiau visada esate puikios nuotaikos ir daug laiko praleidžiate su daina. Kaip išskirtiniu reiškiniu lietuvių kultūriame gyvenime – tremtinių chorais – domisi UNESCO, ir tai mums daro garbę“. Seimo narys prof. Arimantas Dumčius choristus pasveikino, pateikdamas gražų surprizą.

Linkėjimai ir taurūs padėkos žodžiai liejos iš atvykusių chorų pasveikinti svečių lūpų. Choro „Ilgesys“ vadovė B. Paulavičienė taip pat negailėjo padėkų dainininkams, pareigingai lankiusiems repeticijas, myliantiems daina, gyvenantiems daina, dekojo šventės vedėjui Viliui Kaminskui, Kauno igulos karininkų ramovės meno vadovui Gintarui Venckui bei vieniems atvykusiems pasveikinti ir padėjusiems surengti tokią puikią šventę.

Aušra ŠUOPYTĖ

Klaipėdoje atidaryta rezistencijos ir tremties ekspozicija

Klaipėdos teritorinės muitinės pastatai rūsyje įrengta rezistencijos, kalinimo ir tremties ekspozicija

Sveikiname

Kokie tū metų žingsniai dideli,

Jie daug ką nunešė į praetū.

Nei sulaikyti, nei sulėtint negali.

Ir šiandien rankose laikai jų patirč...

Garbingų jubiliejinių gimtadienių proga sveikiname sausio mėnesį gimusius LPKTS Rokiškio filialo narius:

90-ojo – Valeriją ŠUKIENĘ,

85-ojo – Marijoną BITINAITĘ-GAIGALIENĘ

ir Liną STRAZDIENĘ,

80-ojo – Aldoną GALVANAUSKAITĘ-KUMPAUSKIENĘ ir Stasi NAVIKĄ,

75-ojo – Juozą Rimgaudą LUKŠTARAUPI,

70-ojo – Audronę GRUODYTĘ-MATIEKIENĘ,

60-ojo – Valentiną LAŠAITĘ-MERKIENĘ.

Linkime, kad jus lydėtų sėkmė, sveikata. Būkite laimingi nepalūžę prieš sunkius gyvenimo išbandymus.

LPKTS Rokiškio filialas

Prasminga popietė

Laiko tėkmė vis nepaliujamai skuba, vilnija lyg upė, žmogaus gyvenime prasiverždama tai praeities prisiminimų verpetais, tai su teikdama nuoširdžių dabarties akimirkų.

Bičiulystė... Kas gali būti žmogui brangiau už sutiktą bendramintį, bendražygį, pasakyta gerą žodį ar palinkėjimą. Tikiu, nepervertinau, šiaisiai Dalios Lukšaitės-Maciukevičienės žodžiais apibūdindama sausio 17 dieną Endriejave, Klaipėdos rajone, E. ir B. Ežerskių organizuotą buvusių tremtinių popietę.

Grupė popietės dalyvių Endriejavo kultūros namuose

Popietė prasidėjo šv. Mišios Endriejavo bažnyčioje. Tylos minute pagerbėme mirusius tremtinius ir politinius kalinius, Laisvės kovos dalyvius, nužudytius arba žuvusius kovose už Tėvynės laisvę.

„Nuo pat Atgimimo pradžios buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai jungėsi į organizacijas. Jie – tėvai, jų vaikai ir vakaicių – aktyviausi ir drąsiausi Nepriklausomybės kūrėjai“, – pažymėjo klebonas.

Po pamaldų duris svetinėti atverė miestelio kultūros namai.

(keliamas į 5 psl.)

išlikusi autentiška. Papildžius ją informacija, tokia ji ir eksponuojama. Kitose kameroje – tar-dymo kabinetas, trečioje – rezisten-cijos, kalinimo ir

tremties ekspozicija. Čia elektroninėje informacijos peržiūros vitrinoje galima susipažinti su pagal kelias temas pateikta medžiaga. Vitrinose išdėstyti ir sunesti iš įvairių kalinimo ir tremties vietų tremtinių bei politinių kalinių parvežti daiktai.

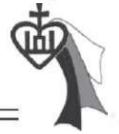
Ekspozicija įrengta Klaipėdos PPKS pirmininko

Vytauto Mickaus iniciatyva bei geranoriškomis Klaipėdos Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus vadovybės ir darbuotojų pastangomis. Jie ir įvykdė pagrindinius darbus.

Ekspozicija atidaryta minint Sausio 13-osios įvykius. Renginyje dalyvavo miesto meras, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus vadovybė, kai kurių visuomeninių organizacijų ir spaudos atstovai bei buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai.

Džiaugiamės, kad dabar turime vietą, kur galime pasikvesti moksleivius, miesto visuomenę bei miesto svečius ir supažindinti su sovietinės okupacijos laikotarpiu ir padariniais.

Jurgis ENDZIULAITIS

Prasminga popietė

(atkelta iš 4 psl.)

Jausmingai nuskambėjo Lietuvos himnas. Malonu buvo bendrauti su bendraminčiais, brandaus amžiaus žmonėmis. Bet, deja, laikas retina gretas, todėl džiaugiamės, kad su mumis bendrauja ir mūsų veikla domisi jaunesniosios kartos atstovai.

Jauniausi popietės dalyviai Aurita ir Valentas, atvykę su savo močiute Mažoniene, ypač įdėmiai klausėsi Z. Rupšienės prisiminimą apie vaiko išgyvenimus atšiaurioje taigoje, ką jos vaikiškai sielai teko pajauti. Vyriausias popietės dalyvis Antanas Sakalauskas, praėjusiais metais atšventęs gyvenimo 90-metį, ne tik prisiminė tremties šaltį, alkį, bet ir džiaugėsi, kad buvę tremtiniai sugebėjo įveikti okupanto primestas negandas. Edvardas Ežerskis, versdamas savo, tremtinio, gyvenimo puslapius, kalbėjo apie viltį, tikėjimą, džiaugsmą. Nors gyvename savo amžiaus rudenį, bet nepasiduodame, kiek leidžia jėgos dalyvaujame prasmingoje veikloje.

Susirinkusiuosius sveikino Endriejavos seniūnijos seniūnė Laima Šunokienė. LPKTS Klaipėdos rajono filialo pirmininkas Jonas Šatkus padėkojo Edvardui ir Birutei Ežerskiams už prasmingą visuomeninę veiklą, pažymėdamas, kad jų darbai džiugina žmones.

Gražiomis akordeono melodijomis šventę pagyvino Vaclovas Rupšys. Padainavome prasmingų dainų, skirtų Lietuvai, gimtinei, tėvui ir senelių žemei. Patriotinę savo kūrybos dainą atliko Birutė Ežerskienė. Atlikdama keletą muzikinių kūrinių, suburdama visus į bendrą šokių ratelį, šventinė nuotaką sukūrė Endriejavos kultūros namų direktorė Aida Liutkienė.

Šilta, maloni aplinka, draugiški žmonės ir jų gražus bendravimas pakylėjo ir lygi pareigojo gyventi ir nepalūžti. Išskirstėme linkédami vieni kitims sveikatos, Viešpaties globos.

Mielieji, buvimas kartu tesuteikia entuziazmo, ryžto ir aktyvios veiklos dar daugeliui metų.

**Emilia
UKTVERIENĖ**

Sovietinį genocidą ir rezistenciją menantys paminklai Laukuvos apylinkėse

Ištraukos iš knygos „Pietų Medininkai. Keliautojo po Laukuvos apylinkes žinynas“

Dvarviečiai. Pietiniame kaimo pakraštyje, kairėje Laukuvos–Šilalės kelio pusėje, 2006 metais pastatytas paminklas partizanui Jonui Kentrai-Rūteniui. Jis kilęs iš Gubrių kaimo prie Šilalės. Visa čia gyvenusi Kentrų šeima – motina Ona, keturi sūnūs, dvi dukterys – nuo pat sovietinės okupacijos pradžios dalyvavo rezistencinėje veikloje. Kartu su Jonu kovojo Juozas-Tauras ir Leonas-Sakalas žuvo 1949 metais, Albinas-Aušra ir Elena-Snaigė buvo suimti ir nuteisti po 10 metų lagerio. Sesuo Ona-Rasa ištremta į Sibirą. Pats J. Kentra-Rūtenis sugebėjo sekmingai derinti drąsą ir konspiraciją, su okupantais kovėsi beveik septynerius metus. Nuo 1949 metais jis vadovavo Lukšto būriui, kuris veikė pietinėse ir vakarinėse Laukuvos apylinkėse. 1950 metais J. Kentra tapo Šalnos tévūnijos, jungusios tris būrius, vadu. Prieš žūtį Rūtenis sakės, jog jam priklauso „territoria nuo Klaipėdos iki Raseinių“, tad spėjama (taip užrašyta ir paminkle), kad kovą baigė eidiamas dar aukštėnes, Butigeidžio rinktinės vado, pareigas. J. Kentra-Rūtenis savo kovotojams kėlė aukštus moralinius reikalavimus, negėrė alkoholio pats ir ragino susilaikyti kitus. Gal todėl jo būrys kelerius metus kovojo beveik be nuostolių.

J. Kentra-Rūtenį galima vadinti legendiniu partizanu. Jis buvo 17 kartų sužeistas, bet vis išlikdavo gyvas, lyg būtų nemirtingas. Tačiau... vieną 1951-ųjų spalio dieną MGB agento žmona, talkinusi vyrui, pastebėjo, kad Dvarviečių gyventoja Bronė Racevičienė Laukuvoje pirkо cigarečių ir mašininės alyvos. Žinodama, kad jos šeimoje niekas nerūko, o ir siuvamosios mašinos ji neturi, šnipė įtarė, kad pirkiniai skirti partizanams. Gavę šią informaciją, emgiebistai tuoju pasiuntė į Dvarviečius kareivius. Pas Racevičius iš tikrujų buvo apsistoję partizanai Jonas Kentra-Rūtenis ir Šalnos tévūnijos štabo viršininkas Algirdas Liutukas-Vasaris. Pamatę, kas vyksta, vyrai bėgo. Deja, išsigelbėjo tik Vasaris, o Rūtenis krito, pavytas kulkų. B. Racevičienė buvo suimta ir nuteista 25 metams lagerio.

Paminkle J. Kentrai matomi prasmingi simboliai – tokie, suformuoti iš gėlių, se-

nau puošė Kentrų sodybą Gubriuose. Iškaltas ir trikampis ženklas, kurį ant ranavio nešiodavo šio krašto partizanai. Jame grafiškai pažvaizduota Trispalvė, pakartotas ir buvęs užrašas: „Mūsų jėgos ir gyvybė tau, Tėvynė Lietuva!“

Dargaliai. Šiame kaime, prie pat Kauno–Klaipėdos autostrados yra senosios kaimo kapinės. Jos vertingos et-

Visa teisybė šiai žodžiai nepasakyta, nors iki 1946 metų jie abu tikrai kovojo Lietuvos partizanų gretose. A. Grunovas-Radvila buvo Lydžio rinktinės trečiosios kuopos pirmo būrio skyrininkas, tačiau 1946 metais pateko į nelaisvę ir buvo užverbotas sovietinio saugumo. Kai jis stebuklingai „pabėgo“ ir vėl pasirodė Šilalės krašte, pagrįstai įtarę bendradarbiavimu su

ja lauko keliukas, kuris seklia brastele perrieda Garduvos upelį, pervingiuoja per pušyną. Čia, pamiškėje ($55^{\circ}40'15.1''$ R $22^{\circ}17'05.9''$), pasimato Vyčio Kryžiaus siluetas – tipinis LGGRTC atminimo ženklas Vakarų Lietuvos srities partizanams.

Seniau šioje vietoje stovėjo ūkininkų Gedvilų sodyba. Kai bėgdami nuo trėmimo šeimininkai ją paliko, čia įkurdinta Čepaičių pradinė mokykla. Joje dirbo patriotiškai nusiteikusi mokytoja Bronė Putriūtė. Jai sutikus, mokykla ir greta stovėjusi daržinė taip partizanų „baze“. Joje laikėsi Vakarų Lietuvos (Jūros) srities vadovybė. Šis stambus kovos vienetas apėmė trečdalį šalies, jungė Žemaičių, Kęstučio ir Prisikėlimo apygardas. Nuo 1949 metų rudens, kai žuvo Aleksandras Milaševičius-Ruonis, jai vadovavo Vaclovas Ivanauskas-Gintautas – labai intelektualus ir energingas kovotojas. Srities štabo viršininkas buvo Antanas Liesys-Idenas – žvalgybos mokykla baigės, 1944 metais parašiutu į Lietuvą nusileidęs partizanas. Organizaciniam skyriui vadovavo Stasys Gedvilas-Bedalis. Vadavietėje lankydavosi ir Žemaičių apygardos vadovas Vladas Montvydas-Žemaitis.

Gavę žinių iš agentų, 1951 metų vasario 10 dieną Čepaičių mokyklą apsupo MGB pulko kareiviai bei Kaltinėnų ir Varnių stribai. Tuo metu daržinėje buvo visi trys minėti Jūros srities vadai. Iš pradžių pas juos pasiuntė vienos gyventojų Kiprą Mušinską su pasiūlymu pasiduoti. Tolimesnė išvykių raida kiek neaiški, tačiau neabejotina, kad partizanai nepasidavė, o K. Mušinską įniršę emgiebistai nušovė. Tuomet užsiliepsnojo daržinė. Partizanai, prisdengdami dūmais, pabandė veržtis. Deja, vieną pokito juos pakrito kulkos. V. Ivanauskas dar spėjo nubėgti apie 100 metrų, sužeistas atsišaudė, galiausiai šovė pats sau į krūtinę... tačiau dar liko gyvas. Saugumiečiai jį vežė į ligoninę, kartu pradėjo tardyti, tačiau pakeiliui vadas mirė. Atminimo ženklas žūties vietoje pastatytas 2001 metais, pažymint 50-ąsias žūties metines.

**Dr. Vytenis ALMONAITIS,
dr. Junona ALMONAITIENĖ**

Partizanai Alyzas Sabockis-Genutis (kairėje) ir Silvestras Serpytis-Narsünaitis. 1951 metai

nografiniu požiūriu, tradiciškai apjuostos krautų akmenų tvora. Be kelių medinių kryžių, kapinėse stovi akmeninis paminklas su užrašu: „Bolševikų genocido aukos 1941.VI.24“. Data primena karo pradžią ir pirmosiomis jo dienomis sovietinės kariuomenės vykdytas žudynes Rainiuose, Panevėžyje ir kitose Lietuvos vietose. Čia, vienoje iš Dargalių sodybų, kariai su raudonomis žvaigždėmis be aukščių priežasties nužudė šeimininkus Juozą ir Juzefą Rupšlaukius, jų augintinę Bronislavą Mikalauskaitę ir kartu gyvenusią giminaitę Oną Gedminaitę. Galbūt jie „užkliuvo“ todėl, kad Juozas Rupšlaukis iki sovietinės okupacijos buvo aktyvus vienuomenininkas, Laukuvos valsčiaus tarybos narys. O gal norėta atkeršti už tai, kad Rupšlaukių sūnūs Antanas ir Juozas, vengdami tarnybos sovietinėje kariuomenėje, dar iki karo pradžios pasitraukė į Vokietiją. Paminklas nužudytiesiems buvo pastatytas jau 1942-aisiais, tačiau po karo stribai jis sušaudė, suniokojo. Žuvusiųjų atminimas vėl įamžintas Atgimimo metais.

Netoli Rupšlaukių palaidotas kitas dargališkis – Antanas Grunovas. Simboliškai antkapyje įamžintas ir jo brolis Jonas. Paminkle užrašyta: „Žuvę už Lietuvos laisvę“.

emgėbistais, A. Grunovą 1947 metais likvidavo patys partizanai. J. Grunovo-Leopardo pasmerkimo priežastys néra tiksliai nustatytos (pasakojama, kad jis nepaisė partizaniškos drausmės), tačiau žinoma, kad ir jí mirties bausme nuteisė buvę bendražygiai.

Bilioniai (Bilionys) – didesnė gyvenvietė prie senojo Žemaičių plento, penketas kilometrų nuo Laukuvos, Kaltinėnų link. Bilionių centre, prie seniūnijos pastato, yra paminklas 1952 metais žuvusiems partizanams. Jis mena laikus, kai šiose apylinkėse veikė Šalnos tévūnijos Lukšto būrio partizanai. Vienoje Bilionių sodyboje jie turėjo ryšio punktą, per kurį palaikė ryšius su Žemaičių apygardos vadu Vladu Montvydu-Žemaičiu. Deja, 1952 metais MGB apie tai sužinojo ir surėngė sodyboje pasalą. Balandžio 18-ają į ją patekę žuvo kovotojai: Tadas Liutukas-Vytautas, Kazys Rupšys-Tigras bei Alyzas Sabockis-Genutis. Partizanų palaikai surasti, palaidoti Šilalės krašto rezistentų kapinėse.

Čepaičiai išskirė į šiaurę nuo Laukuvos ir į rytus nuo Apvaršuvos. Jei į kaimą vyksama Laukuvos–Drobūkščių vieškeliu, jis pirmiausia atveda iki sankryžos su Apvaršuvos–Burbiškių keliu. Dar už 700 metrų dešinėn atsišako-

Žiežmarių partizanai

Žiežmarių apylinkės (dabar – Kaišiadorių rajonas) partizanams buvo lyg ir nepatogios, nes netoliene driekėsi Kauno–Vilniaus plentas, Kaukinės, Kairiškių miškai buvo gerai privažiuojami, tik už kelių kilometrų – rajono (tada dar ir apskrities) centras Kaišiadorys. Tačiau net žinodami, kad priešintis okupantui bus sunku, vyrai nenuleido rankų. Pagal KGB ataskaitas 1944 metų rugpjūčio 8–rugsėjo 26 dienomis Žiežmarių valsčiuje šaukimus į tarnybą sovietinėje armijoje gavo 2955 vyrai, iš kurių į priėmimo punktus atvyko 1627. Neatėjusieji galėjo papildyti apylinkių partizanų gretas. Žinoma, kad 1945 metų sausio 3–6 dienomis kareiviai krėtė Strošiūnų šilą, tačiau partizanų nerado. Tuščiomis grįžti nenorėjo, tad nušovė du niekuo dėtus žmones, keliolika suėmė kaip rémėjus, o kad būtų tvirčiau – sudegino sodybą.

Sovietų okupantui užėmus Lietuvą, daug žmonių (daugiausia – rusakalbių) prisidėjo prie Lietuvos naikinimo. Būriai ginkluotų vyru – stribai, vaikščiojodieną ir nakštį plėšikaudami, kankindami ir žudydami nekaltus, ieškojo tų, kurie néjo mirti už sovietinę valdžią. Stribai grobė išvežtųjų ir nuteistųjų turta, griovė ir degino sodybas. Gyventojai bėgo į miškus, žuvo būriais, nes kovoti prieš reguliarosios armijos karius buvo sunku. Juo labiau kad tai buvo didelė galybė.

1945 metų balandį, bijodami partizanų keršto, iš 13 valsčiaus apylinkės pirmininkų septyni gyveno Žiežmariuose. Partizanai, užpuldami Kauno–Vilniaus vieškelius valžiuojančias kareivius ir valdžios mašinas, naudojo specialias spyglių juostas joms sustabdyti. Tų metų spalio pradžioje Kaukinės miške patys nenukentėdami partizanai nukovė 10 stribų. Tai stribus atbaidė nuo žygijų į Kaukinės miškus.

Pradėjus gyventojų trėmimus, 1945 metų liepos 17 dieną į Permés sritį ištrėmė ir kai kuriuos Žiežmarių krašto gyventojus. Iš Krasnasėlio kaimo ištremti Jokūbas ir Elena Paškevičiai ir jų trys vaikai: Marija, Elena ir Antanas. Matyt, už tai, kad jų sūnus Kazimieras, gimęs 1921 metais, nuo vasario 15 dienos tapo Didžiosios Kovos apygardos 3-iojo bataliono būrio vadu. Šeima atsidūrė Kočevskio rajono Ust Okolovo gyvenvietėje. Tėvas su motina tremtyje mirė, Marija su broliu ir seserimi 1958 metais sugrįžo į Lietuvą, kad mums papasa-

kotų brolio kovos ir žūties epizodus.

„Mūsų šeima gyveno Krasnasėlio kaime, netoli Žiežmarių. Augome penki vaikai, tarp kurių ir mano mylimiausias brolis Kazimieras: geras, sažiningas ir darbštus. Užėjės karas sujaukė visą mūsų šeimos gyvenimą, o pokariu – skaudžiai sužalojo. Išvijus vokiečius, Kazimierui buvo 23 metai, jis buvo verčiamas tarnauti sovietų armijoje, todėl pasirinko partizanų būri. Kai 1944 metais iš Krasnasėlio kaimo, kur tėvų ūkyje gyveno Kazimieras, sovietai sugraibė vaikinus, tinkančius į okupacinię armiją, įbaudė nagus pateko ir jis. Kartu su draugu buvo vežami į Rytprūsius. Visą dieną galvojo, kaip apgauti apsaugą, pasidaryti landą prekiniam vagone. Pasitraukė abu jau prie Vištyčio ezero, Lietuvos pasienyje. Slapstydamiesi pėsčiomis grįžo namo, tačiau pasiodyti viešose vietose negalėjo, tad greitai išsitraukė į partizanų būri. Kazimieras buvo geras organizatorius, bebaimis vaikinas, tad į būrij greitai surinko tokios pačios dailios vyrus. 1945 metais jau visi turėjo ginklus, priklausė Mykolo Kuzinevičiaus-Serbento kuopai. Vyrai Kazimierą išrinko vadu, taip Kazimieras tapo Don Žuanu. Serbentas buvo iš netolimo Burbiškių kaimo, tik ketveriais metais už broli vyresnis, tačiau tarnavęs Lietuvos kariuomenėje puskarininkiu husarui, pasienio policininku.

Apie jo likimą mažai ką žinojome, nes mus išvežė į Sibirą. Bet tai jau kita istorija...

Tik vėliau, sugrįžus į Lietuvą, pasisekė sužinoti, kad partizanai 1947 metų vasario 4 dieną, saulei leidžiantis, mūsų kaimo laukuose apsupo NKVD kariuomenė su tankėtimis, gerai ginkluota. Tada Kazimieras jau buvo kuopos vadas. Gynësi septyniese: mūsų kaimynai Kazys Naudžiūnas-Kestutis, Vytautas Urbonaitis-Statkus, taip pat Albinas Ramantauskas-Automatas, Čiulbutis iš Kietaviškių, kurio pavardės nustatyti nepavyko, ir Piršteliš-Putinas. Sako, užėjo vyrai pas Joną Česonį į Krasnasėlio kaimą, tačiau buvo išduoti. Kitiludi, kad tą vakarą kareivius tanketėje sėdėjusi moteris rodė

keliaj. Jie žuvo penkies: mūsų brolis Don Žuanas, Kestutis, Statkus, Automatas ir Čiulbutis. Dviem pasisekė pasitraukti. Sužinojome, kad Piršteliui pavyko pabėgti, tačiau greitai buvo areštuotas ir

jis. Deja, žinome tik jų slapyvardžius. Mano broliui peršovė kolas, sako, jis bandė iš gyvenimo pasitraukti, bet neįstengė. Užkrovė šovinių dėžėmis, sunkiai sužiusta vežė į Žiežmarių vežimui. Mirė pakelui. Penkis žuvusiuju kūnus išmetė Žiežmarių miestelio aikštėje, ten, be mano brolio, buvo Kazys Naudžiūnas-Kestutis iš Strėvininkų, gimęs 1923 metais. Daboklėje buvusius areštuotus privertė pa-

laikus sukrauti į roges. Nuvežė prie miestelio žydų kapinių ir sumetė į krūvą. Jų rankos buvo surištos spygliuota viela. Kūnus užmetė sniegus, tik pavasarį likučius užkasė.

Tremtyje mirė mūsų tėvai, o mes grįzome į Lietuvą. Per didelius vargus susiradau brolio kapą, padariau tvorelę. Viską dirbau slapta, daug kas galvojo, kad tvarkau žydų kapus. 1989 metais iš tolimojo Sibiro parsivežiau tėvų palaikus ir palaidojau Žiežmarių kapinėse, pastačiau jiems paminklą“.

Tai 1995 metais paliudijo Marija Paškevičiūtė. Tuo metu ji su vyru gyveno Kaune, Vinco Krėvės prospekte. Žuvusio brolio Kazimiero atminimui ištékėdama nepakeitė pavardės. Tada pasakodama verkė ir klausė: „Kodėl mirtis išplėšia pačius geriausius ir doriausius?“ Marija išsaugojo kelias brolio ir jo būrio kovojo nuotraukas, kurios buvo publikuotos knygose. Pamačiusi jas džiaugėsi, tačiau visa tai jau praeitis...

1989 metais Marija pradėjo vaikščioti pas Kaišiadorių rajono valdininkus prašydama, kad padėtų sutvarkyti partizanų palaidojimo vietą Žiežmariuose. Nors jau buvo Atgimimo metas, valdžia vis dar jautėsi tvirtai. Partizanų užkasimo vietoje tada ganėsi karvės, tą žemės plotelį norėjo paversti sodybiniu sklypu ir ten statyti namą vienas kolūkio pirmininkas. Jo šeimą ne iškarto atbaidė žinia, kad gryčia stovės ant kelių dešimčių partizanų kaulų.

(keliamas į 7 psl.)

Kazimieras Paškevičius-Don Žuanas, 1945 metai

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių

į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

(Tėsinys)

Domas (Adomas) Alekna, g. 1924 m., (po mirties), partizanas, Klaipėdos r. Endriejavos apyl., Žemaičių apyg. Rambyno, Parmos būriai, 1946–1950 m.

Jonas Altaravičius, g. 1909 m., (po mirties), partizanas, Tauragės r. Pagramančio apyl., Kestučio apyg. Butigėidžio rinktinės Žalgirio būrys, žuvo 1950-05-07.

Augustas Astrauskas, g. 1923 m., (po mirties), partizanas, Panevėžio apyl. Krekenavos valsč., Vyčio apyg. Krikštaponio rinktinės Aušros būrys, 1945–1948 m.

Bronius Ašmutis, g. 1929 m., (po mirties), partizanas, Klaipėdos r. Vėžaičių apyl., Pilės būrys, 1950–1951 m.

Steponas Ašmutis, g. 1928 m., (po mirties), partizanas, Klaipėdos r. Vėžaičių apyl., Pilės būrys, 1950–1951 m.

Kostas Augustinavičius, g. 1923 m., (po mirties), partizanas, Plungės r. Varduvos mstl., Kestučio apyg., žuvo 1946-06-01.

Jonas Bacys, g. 1920 m., (po mirties), partizanas, Jurbarko r. Rutkiškių apyl., Kestučio apyg. Lydžio rinktinė, 1944–1945 m.

Petras Bajarūnas, g. 1939 m., ryšininkas, Radviliškio apyl. Baisogalos valsč., Lietuvos Žalioji rinktinė, 1947–1951 m.

Bronislovas Batvinis, g. 1920 m., Pasipriešinimo akcijos dalyvis, Marijampolė, 1940–1941 m.

Silvestras Čeponis, g. 1913 m., (po mirties), Sukilimo dalyvis, Šiaulių apyl., 1941-06-22–1941-06-28.

Kazimieras Čiuras, g. 1885 m., (po mirties), Sukilimo dalyvis, Trakų apyl. Vievio valsč., 1941-06-22–1941-06-28.

Jonas Gečas, g. 1908 m., (po mirties), Karys, partizanas, Šilalės r. Jucaicių apyl., Vietinė rinktinė 1944-02-16–1944-05-15, Kestučio apyg. Dobilo būrys, žuvo 1946-12-25.

Stasys Grakulskis, g. 1928 m., (po mirties), partizanas, Šilalės r. Padvarninkų k., Kestučio apyg. Šalnos kuopos K. Bagdonos būrys, 1947–1950 m.

Jonas Gružinskas, g. 1922 m., (po mirties), partizanas, Šilalės r. Laukuvos mstl., Kestučio apyg. Rūtenio būrys, 1949–1950 m.

Vladas Gudavičius, g. 1919 m., (po mirties), partizanas, Jurbarko r. Klišių k., Kestučio apyg. Lydžio rinktinės Aido

būrys, 1945–1949 m.

Jeronimas Gumuliauskas, g. 1929 m., (po mirties), partizanas, Klaipėdos r. Judrėnų apyl., Žemaičių apyg. Pušies, Pilės būriai, 1950–1952 m.

Ieva Idzelevičienė-Atmanaitė, g. 1921 m., (po mirties), partizanė, Šilalės r. Kvėdarnos apyl., Kestučio apyg., 1946–1947 m.

Antanas Idzelevičius, g. 1916 m., (po mirties), partizanas, Klaipėdos r. Judrėnų apyl., 1946–1947 m.

Stasė Irtmonaitė, g. 1923 m., (po mirties), partizanė, Šilalės r. Jucaicių apyl., Kestučio apyg. Lydžio rinktinė, 1945–1947 m.

Aleksandras Irtmonas, g. 1918 m., (po mirties), partizanas, Šilalės r. Jucaicių apyl., Kestučio apyg. Šalnos kuopos Dobilo, Žalgirio būriai, 1945–1947 m.

Juozapas Janeliūnas, g. 1915 m., (po mirties), partizanas, Panevėžio apyl. Pušaloto valsč., Aušros būrys, 1944–1945 m.

Janina Bronislava Jasulaitienė-Juozaitytė, g. 1931 m., ryšininkė, pogrindžio spaudos platintoja, Birštono m., Dainavos apyg. Dzūkų rinktinės Margio grupė, 1945–1949 m.

Ona Juozaitienė-Stankevičiūtė, g. 1896 m., (po mirties), ryšininkė ir rėmėja, Alytaus apyl. Paliepių k., Dainavos apyg. Dzūkų rinktinės Margio grupė, 1945–1948 m.

Bronius Kačiušis, g. 1924 m., (po mirties), partizanas, Tauragės r. Gaurės apyl., Kestučio apyg., žuvo 1948-09-15.

Bronius Karbauskas, g. 1928 m., (po mirties), partizanas, Tauragės r. Lomių apyl., Kestučio apyg. Aušrelės būrys, 1950–1951 m.

Marytė Karbauskienė-Dobilaitė, g. 1929 m., (po mirties), partizanė, Tauragės r. Pagramančio mstl., Kestučio apyg. Aušrelės būrys, 1950–1951 m.

(Bus daugiau)

Atsiliepimus apie šiuos pretendentus galite siūsti adresu: Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius. Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbiamas remiantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: "Pretendentai į kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiami spaudoje".

Žiežmarių partizanai

(atkelta iš 6 psl.)

Tik 1991 metų rugpjūčio 17 dieną su Sajūdžio aktyvistų pagalba Kazimiero Paškevičiaus-Don Žuano ir jo bendražygį palaikai perlaidoti Kaišiadorių Partizanų kryptėlėje.

1990 metais buvusioje Paškevičių sodyboje pastatytas kryžius.

Tą 1991 metų rugpjūčio 17-ąją gerai pamenu. Stribai partizanų užkasimui pasirinko nedidelį griovelį prie Žiežmarių žydų kapinių – kad mažiau reikėtų kasti. Ten galėjo būti užkasti kelios dešimtys partizanų palaikų. Tai paliudijo DKA vado adjutantas Vaclovas Krilavičius-Vytenis, suimtas 1946 metais. Ten be Don Žuano ir jo draugų buvo ir 1946 metų liepos 30 dieną Pajautiškių miške žuvę: Bronius Krilavičius-Lieptas, Jurgis Grigaliūnas-Naras, Adomas Ramantauskas-Obuolys, taip pat broliai Mykolas ir Jonas Kuzinevičiai iš Burbiškių.

Buvo nutarta partizanų palaikus perkelti į Kaišiadorių kaines, kur po septynerių metų iškilius Partizanų kryptėlėje ir bus išrašyti Žiežmarių partizanų vardai.

Pamenu tuos laikus. 1990 metais Kaišiadorių šventoriuje deginome sovietinius pastus. Tada Joana Kurmilavienė prisiminė, kad savo kankintojams, vežusiems į Sibirą, nepasakė nė vieno blogo žodžio. „Aš tik pasisveikinau su savo kankintoju, sakydama, kad dovanotu už savo kančias. Bet, sakiau, tau reikės atsakyti prieš Dievo teisingumą, kad mažus vaikus vežei alkanus ir plikus. Juk man neleido ne tik paskutinio paršelio pasipjauti, bet net vištai galvos nusukti. Kad tik daugiau jiems liktų...“

Žiežmarių valsčiaus kovojo gretose buvo keli Naudžiūnai. Ši plati giminė rėmė partizanus maistu, leido pailseti savo sodybose po sunkių žygį. Be jau minėto Kazio

Naudžiūno-Kestučio partizanavo Jeronimas Naudžiūnas iš Slabados kaimo, žuvęs 1946 metų liepos 31 dieną Strošiūnų miške, netoli Kauko-Vilniaus plento; Pranas Naudžiūnas iš Balceriškių kaimo, 1948 metų sausio 15 dieną suimtas ir žuvęs Vorkutas lageriuose. Vytautas Naudžiūnas-Skroblas iš Naujosios Slabados kaimo i partizanų gretas išsiliejo 1946 metų vasarą. Iš pradžių priklausė Juodosios Kaukės, vėliau – Milžino būriui. 1946 metų spalį gavo dokumentus Vytauto Urbonavičiaus pavarde ir metų pabaigoje iš aktyvios kovos pasitraukė. 1950 metų sausio 5 dieną buvo išaiškinotas, suimtas ir nuteistas 25 metus kalėti. Per tardymus patvirtino, kad brolis Zigmantas Naudžiūnas-Jovaras partizanavo nuo 1944 metų, o 1946 metų vasarą žuvo Beištrakių miške, Rumšiškių valsčiuje.

Stanislovas ABROMAVIČIUS

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Adolfina Valatkienė

1916–2014

Gimė Kretingos r. ūkininkų šeimoje. 1948 m. su šeima išstremta į Irkutsko sr. Selechovo r. Šamankos kaimą. Užaugino tris dukteris. Grįžusi į Lietuvą su šeima apsigyveno Kretingos r. Žibininkų k.

Palaidota Palangos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Kretingos filialas

Tadas Naujokas

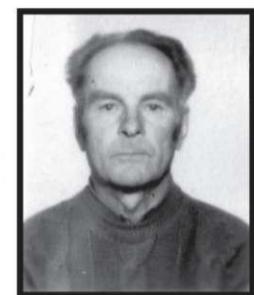
1923–2014

Gimė Jurbarko r. Kalnėnų k. daugiau kėjė šeimoje. Dirbo tėvų ūkyje. Ištraukė į pasipriešinimo kovą. Palaikė ryšius su Jurbarko partizanų būriu, vadovaujam Petro Paulaičio-Aido. 1948 m. buvo suimtas. Kalėjo Magadanu sr. ir Komijos lageriuose. Dirbo anglies šachtose. 1956 m. išleistas iš lagerio grįžo į gimtinę.

Palaidotas Jurbarko kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną bei artimuosius.

LPKTS Jurbarko filialas

Henrikas Ribokas

1925–2014

Gimė Alytuje. Nacių okupacijos metais priklausė Kaišiadoryse veikusiai Lietuvos slaisvės kovojo sąjungos grupėi, platinusiai pogrindžio spaudą. 1944 m. išstojo į Lietuvos vietinę rinktinę. Po jos likvidavimo išsiarbinė Vilkaininkų progimnazijoje. 1945 m. tapo Lietuvos partizanų sąjungos Vilkaininkų komiteto nariu. Tais pačiais metais suimtas ir nuteistas 10 m. lagerio ir 5 m. tremties. Iš Irkutsko sr. Taišeto lagerio išleistas 1954 m., turėjo likti tremtyje. 1956 m. susituokė su tremtine Virginija Žulpaite. Iš Lietuvą grįžo 1957 m. su trijų mėnesių dukrele Onute. Grįžęs į Lietuvą dirbo. 1965 m. baigė Kauno politechnikos instituto Vilniaus filialo Mechaninės technologijos fakultetą, išgijo inžinieriaus mechaniko specialybę. Dirbo Vilniaus slėsfavimo staklių gamykloje. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę dalyvavo Lietuvos vietinės rinktinės kariu savanorių sąjungos veikloje. 1998 m. jam pripažintas kario savanorio statusas, apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Palaidotas Rokantiškių kapinėse.

Salomėja Gudaitytė-Kutkevičienė

1930–2013

Gimė Žvirgždaičių valsč. Paberžių k. ūkininkų šeimoje, auginusioje penkis vaikus. Mokėsi Kudirkos Naumiesčio progimnazijoje. 1949 m. šeima išstremta į Sibirą, Kutulino gyv. Dirbo žemės ūkio darbus. Baigė traktorininkų kursus, vėliau dirbo apskaitininkė. Tėvas tremtyje mirė. Iš Lietuvą šeima grįžo 1957 m. Tėviškė buvo sugriauta. Sunkiai išsiarbinė Kudirkos Naumiesčio restorane. Ištakėjo, užaužino keturis vaikus.

Palaidota Kudirkos Naumiesčio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukterę ir sūnumės bei artimuosius.

Kudirkos Naumiesčio buvę tremtiniai

Gailutė Misiūnienė

1955–2013

Gimė Irkutsko sr. Bodaibinsko r. Vasilievska kaime. 1958 m. kartu su mama ir vyresne sesute grįžo į Lietuvą. Mokėsi Kaišiadorių vidurinėje mokykloje. Dirbo Girėlės paukštynė.

Palaidota Kaišiadorių kapinėse.

Užjaučiame vyra ir seserį.

LPKTS Kaišiadorių filialas

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sask. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redakcija

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė,

Ingrida Vėgelytė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas:

tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos

netekėjų atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Ofsetinė spauda 2 sp. lankai.

S P A U D O S ,

R A D I O I R

T E L E V I Z I J O S

R É M I M O

F O N D A S

Kaina 2 Lt

Tiražas 2210. Užs. Nr.

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

Lietuva – mano širdyje

Sausio 24 dieną Šiaulių vyskupijos pastoracinių centro knygynė svetainėje „Prie katedros“ buvęs tremtinys, fotomenininkas Eduardas Manovas pristatė savo fotografijos darbų parodą „Lietuva – mano širdyje“.

Šią parodą LPKTS Šiaulių filialo tarybos narys Eduardas Manovas skyrė artėjančiai Lietuvos valstybės atkūrimo dienai, Lietuvos gamtos grožio įprasminimui. Pristatydamas savo darbus fotomenininkas pastebėjo, kad Lietuvos gamta gali ir turi būti užliksuota fotonuotraukose, kad būtų jam žintas gimtinės grožis, paprasti metų darbai (žemuogių rinkimas, apsilankymas prie senų kelių, gražių ežerų). Eduardas Manovo nuo-

groži, daug prisideda prie LPKTS Šiaulių filialo bendruomenės telkimo ir gražių pilietinių iniciatyvų.

Lietuvos Sajūdžio Šiaulių skyriaus pirmmininkas, dokumentinių filmų režisierius Algirdas Kulikauskas džiaugėsi talentingo fotomenininko Eduardo Manovo darbais.

Šiaulių universiteto dėstytojas Aurimas Nausėda paminėjo, kad skirtingi Lietuvos metų vaizdai, pateikti Eduardo Manovo nuotraukose, primena du momentus. 2014 metai skiriami Kristijono Donelaičio kūrybai ir primena krikščioniškajį tikėjimą, padėjusį išlikti lietuviams, o nuotraukos gali tapti Kristijono Donelaičio teksto savotišku pratęsimu, kaip

Eduardas Manovas (centre) pristatė savo fotografijos darbų parodą

Parodos atidarymo dalyviai Šiaulių vyskupijos pastoracinių centro knygynė svetainėje
Autoriaus nuotr.

mone, tremtinio vaiko dienos Tadžikijoje ir sugrįžimas į Lietuvą gamtos grožis įprasmintas tremtinį kūryboje, yra fiksuojamas nuotraukose. Toks veiksmas yra Dievo meilės žmogui išraiška.

Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis pasidžiaugė, kad Lietuvos gamtos grožis įprasmintas tremtinį kūryboje, yra fiksuojamas nuotraukose. Toks veiksmas yra Dievo meilės žmogui išraiška.

Kazimieras Alminas, Šv. Kazimiero ordino Šiaulių apskrities komituras, Šiaulių disidentas, priimėjo, kad nuotraukos leidžia žmogui geriau suprasti gyvenimo akimirkas.

Romualdas Baltutis, buvęs tremtinys, knygų „Sibiro Alma Mater“ sudarytojas, grojo akordeonu ir priminė susirinkusiems Šv. Kazimiero ordino nariams, buvusiems tremtiniams, miestiečiams, kad tremtinų kūryba leidžia geriau suprasti Lietuvos unikalumą.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos Šiaulių filialo tarybos pirmininkė Valerija Jokubauskienė pasidžiaugė, kad buvęs tremtinys Eduardas Manovas sugebė jąmžinti Lietuvos gamtos

ir Eduardo Manovo rašmos novelės, kurias jis skelbia savo tinklalapyje. Kita vertus, malonu priiminti prieš dvidešimt vienerius metus palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II pasakyti žodžius Lietuvai: „Iš tikrųjų mūsų pasaulyje apstū juodų ir baltų dėmių, čia daug šviesos ir tamsos. Užtat reikia kantrybės ir išmintingų sprendimų“. Nuotraukos gali tapti tokiu sprendimu, fiksujant gimtinės grožį.

Susirinkusieji maloniai praleido laiką dainuodami tremtinį, patriotines dainas. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, išsiliejęs į choristų gretas, priminė apie krikščioniškosios vilties ir tikėjimo kupinės lietuvių tautos dainas.

Šiaulių vyskupijos pastoracinių centro knygynė svetainėje „Prie katedros“ praleistas vakaras, diskutuojant apie fotomenininko Eduardo Manovo darbus, dainuojant patriotines dainas, susitekė daug malonių akimirkų buvusiems tremtiniams, Laisvės kovų dalyviams, disidentams, miestiečiams.

Aurimas NAUSĖDA

Televizijos programa

vasario 3–9 d.

Lietuvos TV

Pirmadienis, vasario 3 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Visi namie (k.). 10.30 „Žinių riteriai ir damos“ (k.). 11.45 Žingsnis po žingsnio (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Stilius (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“ Ser. 17.00 „Kobra 11“ Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“ Ser. 19.25 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“ 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Teisė žinoti. Pertr.- 22.00 „Perlas“ 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Bankininkai. Atlygio valanda“ Dok. 0.15 „Viena byla dviem“ (k.). 1.30 Dėmesio centre (k.).

Antrodienis, vasario 4 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Eurovizijos“ nacionalinė atranka (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Nacionalinė paieškų tarnyba (k.). 13.55 Lauba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“ Ser. 17.00 „Kobra 11“ Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“ Ser. 19.25 Emigrantai. 20.25 „Perlas“ 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Pinigų karta. Pertr.- 22.00 „Perlas“ 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Priskėles faras“ Ser. 0.15 „Viena byla dviem“ (k.). 1.30 Dėmesio centre (k.).

Trečiadienis, vasario 5 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Eurovizijos“ (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Emigrantai (k.). 13.55 Lauba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“ Ser. 17.00 „Kobra 11“ Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“ Ser. 19.25 Taip. Ne. 20.25 „Perlas“ 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Istorijos detektivai. Pertr.- 22.00 „Perlas“ 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Priskėles faras“ Ser. 0.15 „Viena byla dviem“ (k.). 1.30 Dėmesio centre (k.).

Ketvirtadienis, vasario 6 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Duokim garo! (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Taip. Ne (k.). 13.55 Lauba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“ Ser. 17.00 „Kobra 11“ Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“ Ser. 19.25 Taip. Ne. 20.25 „Perlas“ 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Specialus tyrimas. Pertr.- 22.00 „Perlas“ 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Kūnas“ Juodoji komedija. 2003. Lenkija. 1.15 „Viena byla dviem“ (k.). 2.30 Dėmesio centre (k.).

Penktadienis, vasario 7 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Naisių vasara“ (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Taip. Ne (k.). 13.55 Lauba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“ Ser. 17.00 „Kobra 11“ Ser. 18.00 Šiandien. 18.30 Keliai. Mašinos. Žmonės. 19.00 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 20.25 „Perlas“ 20.30 Panorama. 21.15 Duokim garo! Pertr.- 22.00 „Perlas“ 23.15 „Žemės stulpai“ Ser. 1.20 „Viena byla dviem“ (k.).

Šeštadienis, vasario 8 d.

6.00 Emigrantai (k.). 7.00 Bėdų turgus (k.). 8.00 Pagalbos ranka. 8.30 Gimtijų žemė. 9.00 Animacija. 10.00 Linksmojų knyga. 10.30 Ryto suktinis su Z. Kelmickaitė. 11.30 Durys atsidaro. 12.00 „Žemynų draida. Eurazija“ Dok. 13.00 „Detektivo klasika. Šerloko Holmeso nuotykių“ Ser. 15.00 Popietė su A. Čekuoliu. 15.30 Pasaulio panorama. 16.00 Žinios. 16.10 Sveikinimų koncertas. 18.30 „Žinių riteriai ir damos“ 19.50 Visi namie. 20.25 „Perlas“ 20.30 Panorama. 21.00 „Eurovizijos“ nacionalinė atranka. 23.00 „Vaitčapelinio vampyro byla“ Mistinis trileris. 2002. Kanada. 0.50 „Žemynų raida. Eurazija“ (k.).

Sekmadienis, vasario 9 d.

6.00 Popietė su A. Čekuoliu (k.). 6.30 Šventadienio mintys. 7.00 Ryto suktinis su Z. Kelmickaitė (k.). 8.00 Girijų horizontai. 8.30 Kaičių akademija. 9.00 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 „Leonardas“ Ser. 11.30 Visi namie (k.). 12.00 „Neregėtoji Arabija. Smėlis, vėjas ir žvaigždės“ Dok. 13.00 „Puaro“ Ser. 15.00 Krepšinis. LKL čempionatas. Prienų „Tonybet“ – Vilnius „Lietuvos rytas“ Pertr.- 16.00 Žinios. 17.00 Tėvų klasė. 17.30 Lašas polašo. 17.35 Stilius. 18.30 Chorų „Eurovizija“ 20.30 Panorama. 20.45 Savaitė. 21.15 „Šerlokas. Didysis žaidimas“ Ser. 23.15 „Puaro“ (k.).

LRT kultūra

Pirmadienis

8.05 „Hanso Kristiano Anderseno pasakos. Princesė ant žirnio“ Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Savaitė (k.). 12.00 Kine kaip kine (k.). 12.25 „Neatmenų tavaveido“ (k.). 13.45 Atsisveikinimas su M. Gimbutienė (k.). 14.00 Šventadienio mintys. 14.25 Geresnio gyvenimo ilgesys. M. Gimbutienė. 15.00 Septynios Kauno dienos (k.). 15.30 Istorijos detektivai. 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Trembita. 18.20 „Šerlokas. Aklas bankininkas“ Ser. 19.50 LNOBT spektaklis. E. Balsys. Baletas „Eglė – žalčių karalienė“ 21.50 „Konanas griovėjas“ Istorinis veiksmo f. 1984. JAV. 23.30 Panorama (k.). 0.10 Linija, spalva, forma (k.). 0.55 Visagino country-2013. 1d. (k.).

Antrodienis

8.05 „Miestelio ligoninė“ Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Durys atsidaro. 12.00 Baletas „Eglė – žalčių karalienė“ (k.). 13.50 Kino gidas. 14.00 Lietuvių dokumentika (k.). 15.00 Kultūros savanoriai (k.). 15.30 Linija, spalva, forma (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Vilniaus albumas. 18.15 Animacija. 18.45 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 19.55 Septynios Kaunodienos (k.). 20.30 Visi namie. 20.55 TV baletas „Gražioji gėlininkė“ 21.25 Lietuvos kronika. K. Bradūnas. 21.45 Posūkiai su V. Gerulaičiu. 22.30 „Vienuolio pašaukimai“ Ser. 23.00 Naktinis ekspresas. 23.30 Panorama (k.). 0.10 Bankininkai. Atlygiovalanda“ Dok. 1.05 Murzikos pasaulio žvaigždės.

Trečiadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“ Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Veselios anoj šaly (k.). 13.20 Legendos (k.). 14.05 „Dovydas prie Galijotų. Lietuvos Katalikų bažnyčios kronika – kova už tiesos žodį ir laisvę tada, kai tauta buvo paverpta“ Dok. f. 15.00 Visi namie. 15.30 Posūkiai su V. Gerulaičiu (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Vilniaus arkikatedros bazilikos atšventinimo 25-mečiui. Padėkoss. Mišios ir koncertas. 20.15 Rusų gatvė. 20.30 ...formatas. V. Reimeris. 21.00 Elito kinas. „Keturi liūtai“ Kom. drama. 2010. D. Britanija. 22.40 Lietuvos kronika (k.). 23.00 Naktinis ekspresas. 23.30 Panorama (k.). 0.10 LRT kultūros akademija (k.). 1.00 TV baletas „Gražioji gėlininkė“ (k.).

Ketvirtadienis

9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Spektaklis „Tikriji vakarai“ (k.). 13.35 Vilniaus arkikatedros bazilikos atšventinimo 25-mečiui. Koncertas (k.). 14.35 Kazys Saja. Detektivai prie žvakių. 15.30 Prisiminimė. 15.45 ...formatas (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Menora. 18.15 Animacija. 18.45 „Žinių riteriai ir damos“ 19.45 Spalvų jėga. 20.15 Durys atsidaro. 20.40 „Ispūdingiausios Azijos šventovės. Švja, Višnus ir Brahma. Indija“ Dok. 21.15 Kultūros savanoriai. 21.45 Legendos. 22.30 Lietuvių kinas trumpai. 23.00 Naktinis ekspresas. 23.30 Panorama (k.). 0.10 Elito kinas. „Keturi liūtai“ (k.).

Penktadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“ Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Muzika gyvai (k.). 14.00 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 15.05 Spalvų jėga (k.). 15.30 Legendos (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Vilniaus sąsiuvinis. 18.15 Gustavo enciklopedija. 18.45 Lietuvių dokumentika. 19.40 V. Kukulo knygos „Vertybų apžvalgos ratas“ pristatymas. 20.30 „Apokalipsė. Antras pasaulinis karas“ Dok. 21.25 „Legenda“ Siaubo trileris. 2005. Lenkija. 22.40 Džiazo vakaras. „Izaline Calister Krioyo“ (Olandija). 23.30 Panorama (k.). 0.10 „Žinių riteriai ir damos“ 1.10 Muzikos pasaulio žvaigždės.

Šeštadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“ Ser. 8.50 Vilniaus sąsiuvinis (k.). 9.05 Trembita (k.). 9.20 Vilniaus albumas (k.). 9.35 Rusų gatvė (k.). 9.50 Menora (k.). 10.05 Krikščionio žodis. 10.20 Kelias (k.). 10.35 Dainų dainelė-2002. Laureatų koncertas. 12.00 V. Kukulas. R. Tuminas. „Čia nebus mirties“ TV. 14.35 ...formatas (k.). 15.10 Kine kaip kine. 15.35 „Sadūto tūto“ Drama. 17.30 „Apokalipsė. Antras pasaulinis karas“ (k.). 18.30 Žinios (k.). 18.45 Muzika gyvai. JAV ambasados renginių ciklo „Amerikos kultūros rudo“ atidarymo koncertas. 20.15 Kino gidas. 20.30 Legendos (k.). 21.20 „Kūnas“ Juodoji komedija. 2003. Lenkija. 23.00 Panorama (k.). 23.30 Džiazo karas (k.). 0.20 „Legenda“ (k.).